

Dersin Amacı

Bu dersin amacı, Servet-i Fünun topluluğu ve bu topluluk etrafında gelişen edebiyat anlayışlarını inceleyerek modern Türk edebiyatının ikinci büyük evresini kavratmaktır. Ders, öğrencilerin Tevfik Fikret, Cenap Şahabettin, Halit Ziya Uşaklıgil ve Mehmet Rauf gibi öncü isimlerin eserleri üzerinden Servet-i Fünun döneminin estetik, toplumsal ve düşünsel yönelimlerini tanımların; bu dönemin şiir, roman ve hikâye türlerindeki yeniliklerini değerlendirmelerini amaçlar.

Dersin İçeriği

Ders, Servet-i Fünun topluluğu etrafında şekillenen modern Türk edebiyatını şiir, hikâye ve roman türlerindeki örneklerle inceleyerek dönemin estetik ve düşünsel dönüşümünü kavratmayı amaçlar.

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

Genel Kaynakça: Enginün, İnci (2014). Yeni Türk Edebiyatı Tanzimat'tan Cumhuriyet'e (1839-1923). İstanbul: Dergâh Yayınları. Ercilasun, Bilge (1985). "Servet-i Fünun Edebiyatı". Büyük Türk Klasikleri 9. İstanbul: Ötüken Neşriyat. s. 268-275. Kaplan, Mehmet (1998). Şiir Tahlilleri I. İstanbul: Dergâh Yayınları. Kaplan, Mehmet (2002), "Cenap Şahabettin'in Şiirlerinde Pitoresk". Türk Edebiyatı Üzerine Araştırmalar 1. İstanbul: Dergâh Yayınları. s. 392-407. Kaplan, Mehmet (2002), "Cenap Şahabettin'in Şiirlerinde Ses ve Musiki". Türk Edebiyatı Üzerine Araştırmalar 1. İstanbul: Dergâh Yayınları. s. 408-424. Kaplan, Mehmet (2007). Tevfik Fikret (Devir, Şahsiyet, Eser). İstanbul: Dergâh Yayınları. Korkmaz, Ramazan (2015). "Servet-i Fünun Şiiri". Türk Edebiyatı Tarihine Bir Bakış. Ed. M. Kayahan Özgül. Ankara: Kurgan Yayınları. 149-176. Okay, Orhan (2005). "Süha ve Pervin: Edebiyat-ı Cedide'nin Alegorik Aşıkları", Türk Edebiyatı 385. s. 27-32. Öztürk, Nurettin (2010). "Bir Düşyaşam: Servet-i Fünun Ütopyaları ve Hüseyin Cahit Yalçın'ın Hayat-ı Muhayyel'i". Bilim ve Ütopya 187. s. 20-29. Polat, Nazım Hikmet (2021). Tevfik Fikret (Bütün Eserleri). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları. Şahin, Seval (2007). "Yeni Türk Şiirinin Bir Kurucu Ögesi Olarak Süha ve Pervin", Bir Muhalif Kimlik: Tevfik Fikret. Ed. Bengisu Rona ve Zafer Toprak. İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları. s. 131-145. Tarakçı, Celal (1993) "Cenab Şahabettin". TDV İslâm Ansiklopedisi C. 7. İstanbul: TDV Yayınları. s. 346-349. Uçman, Abdullah (2012). "Tevfik Fikret". TDV İslâm Ansiklopedisi C. 41. İstanbul: TDV Yayınları. s. 9-13. Karabulut, Mustafa (2015). "Cenap Şahabettin'in Şiirlerinde Tabiat İnsan Ruhu İlişkisi". İJLET 3. s. 352-364. Romanlar: Derste işlenecek sırayla Halit Ziya Uşaklıgil – Mai ve Siyah Halit Ziya Uşaklıgil – Aşk-ı Memnu Halit Ziya Uşaklıgil – Kırık Hayatlar Mehmet Rauf - Eylül

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Anlatma, Soru-Cevap, Tartışma

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Dersin Yürütülmesi: □ Dersler ders programında belirtilen saat ve derslikte yürütülecektir. Hangi hafta hangi konunun işleneceği ders izlencesinde belirtilmiştir. Herhangi bir aksilik olmadığı müddetçe izlencede belirtilen hafta ve konuya göre ilerlenecektir. İzlençe sırası bozulmayacak ve telafiye gerektiren durumlarda da kalınan haftalardan devam edilecektir. Bu nedenle öğrencilerin hafta ile birlikte izlencede belirtilen konu başlıklarını takip etmesi gerekmektedir. Devamsızlık: □ Öğrenciler NEVÜ Ön Lisans ve Lisans Eğitim Öğretim Yönetmeliği uyarınca derslerin %70'ine katılmakla yükümlüdür. Yönetmelik gereği öğrenciler, sağlık raporlarının kapsadığı süreler içinde de devamsız sayılır ve bu süre içinde hiçbir derse ve sınava giremezler. Dolayısıyla normal şartlarda 4 haftadan daha fazla derse devam etmeyen öğrenciler dersten başarısız sayılır. Okumalar: □ Öğrenciler derslere o haftanın programında belirtilen metinlerini okumuş olarak katılacaklardır. Metinlerin okunup okunmadığını sınamak amacıyla zaman zaman kısa sınavlar yapılabilir ve sonuç, ilgili dönemin sınav puanlarını etkileyebilir. □ Okuma listesi ilk hafta dersinde öğrencilere sunulmakta ve ulaşacağı kaynaklar ile bunlara ulaşım yolları bildirilmektedir. Kütüphaneden ulaşılabilen kaynakların sınıf temsilcisi aracılığıyla ilgili ders gününden en az dört gün önce tarafına bildirilmesi ve kaynakların talep edilmesi gerekmektedir. Telif sorunu olmayan kaynakların bir kopyası görevli öğrenciye verilecektir. □ Söz konusu okuma listesi dersin genel işleniş ile ilgilidir. Öğrenciler çeşitli konularda farklı kaynaklara yönlendirilebilir. Sınavlar ve Ek Puanlar: □ Ara Sınav, Dönem Sonu Sınavı ve Bütünleme sınavı "yazılı sınav" biçiminde yapılacak ve sınavların dönem sonu notuna ağırlıkları ilgili yönetmeliğin esaslarına göre uygulanacaktır. Bunun dışında öğrenci not yükseltmek için ödev, proje, seminer vb. gibi ek uygulamalar talep edemez. Öğrencilerin sınavlarda yükümlü olduğu bütün kaynaklar/metinler ders izlencesinde belirtilmiştir. □ Öğrencinin derse aktif katılımını puanlandırılmasına yönelik herhangi bir yönetmelik bulunmamaktadır. Bu nedenle öğrencinin derse aktif katılımını sağlamak adına, eşitlik ilkesi gözetilerek işlenen dönemle ilgili şiir ezberleme gibi sunum ödevleri verilebilir. Dönem boyunca öğrencinin derse aktif katılımı da sunum ödevi içerisinde değerlendirilir. Bu tür sınıf içi uygulamalar dönem sonu sınavının %15'ini geçmeyecek biçimde puanlandırılacaktır.

Dersin Verilişi

Yüz-yüze

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Doç. Dr. Murat Gür

Program Çıktısı

- Servet-i Fünun topluluğunu doğuran kültürel ve edebî şartları açıklayabilir.
- Dönem şairlerinin şiirlerini tema, üslup ve estetik bağlamında çözümleyebilir.
- Servet-i Fünun romanını, dönemin toplumsal ve bireysel sorunlarıyla ilişkilendirerek yorumlayabilir.
- Servet-i Fünun döneminde şiir, hikâye ve roman türlerinin geçirdiği dönüşümleri açıklayabilir.
- Ders kapsamında okutulan kaynakları kullanarak akademik düzeyde kısa analizler ve yorumlar yapabilir.

Haftalık İçerikler

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Öğretim		Uygulama
		Laboratuvar	Metodları Teorik	
1			Lecture Giriş, yöntem ve yükümlülükler	

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Öğretim		Uygulama
		Laboratuvar	Metodları Teorik	
2	Kaplan (2007), “Şinasi’den Servet-i Fünun Edebiyatına Kadar Türk Şiirine Umumi Bir Bakış”. s. 17-29.	Anlatım, Soru-Cevap, Tartışma	Servet-i Fünun’a Kadar Modern Türk Şiiri	
3	Enginün (2014), “Servet-i Fünun Dergisi”, s. 83-85. Kaplan (2007), “Servet-i Fünun Devri”, s. 31-57.	Anlatım, Soru-Cevap, Tartışma	Servet-i Fünun Edebi Topluluğu	
4	Polat (2021), “Tevfik Fikret: Edebî Şahsiyetinin Gelişim Safhaları”, s. 81-90. Tevfik Fikret, “Süha ve Pervin”, “Sahâif-i Hayatımdan”, “Peri-i Şiirime”	Anlatım, Soru-Cevap, Tartışma	Tevfik Fikret I Hayal ve Hakikat Çatışması	
5	Tevfik Fikret, “Ne İsterim”, “Ömr-i Muhayyel”, “Yeşil Yurt”, “Bir Ân-ı Huzur” Şiirleri Öztürk (2010), “Servet-i Fünun Ütopyaları ve...”, s. 20-29.	Anlatım, Soru-Cevap, Tartışma	Tevfik Fikret II Kaçış Teması ve Ütopya	
6	Tevfik Fikret, “Sis”, “Bir Lahza-i Taahhur”, “Han-ı Yağma”, “Tarih-i Kadim”, “Tarih-i Kadime Zeyl”. Kaplan (1998), “Sis” Şiir Tahlilleri, s. 110-115. Polat (2021), “Tevfik Fikret Şiirinin Tanıtıcı Vasıfları”, s. 269-289.	Anlatım, Soru-Cevap, Tartışma	Tevfik Fikret III Servet-i Fünun’dan Sonra	
7	Cenap Şahabettin, “Temaşa-yı Leyal”, “Temaşa-yı Hazan”, “Elhan-ı Şita”. 392-407. Enginün (2014), “Cenap Şahabettin”, s. 551-562.	Anlatım, Soru-Cevap, Tartışma	Cenap Şahabettin Şiir Anlayışı I	
9	Cenap Şahabettin, Seçme Şiirler Enginün (2014), “Cenap Şahabettin”, s. 551-562. Kaplan (2002), “Cenap Şahabettin’in Şiirlerinde Pitoresk”	Anlatım, Soru-Cevap, Tartışma	Cenap Şahabettin Şiir Anlayışı II	
10	Hülya Argunşah, “Servet-i Fünun Edb. Hikâye ve Romanı”, s. 177-190. Ramazan Korkmaz, “Servet-i Fünun Romanı”, s. 156-166.	Anlatım, Soru-Cevap, Tartışma	Servet-i Fünun Hikâye ve Roman	
11	Halit Ziya Uşaklıgil – Mai ve Siyah	Anlatım, Soru-Cevap, Tartışma	Servet-i Fünun Romanı I Halit Ziya Uşaklıgil	
12	Halit Ziya Uşaklıgil – Aşk-ı Memnu	Anlatım, Soru-Cevap, Tartışma	Servet-i Fünun Romanı II Halit Ziya Uşaklıgil	
13	Halit Ziya Uşaklıgil – Kırık Hayatlar	Anlatım, Soru-Cevap, Tartışma	Servet-i Fünun Romanı III Halit Ziya Uşaklıgil	
14	Mehmet Rauf - Eylül	Anlatım, Soru-Cevap, Tartışma	Servet-i Fünun Romanı IV Mehmet Rauf	
15		Anlatım, Soru-Cevap, Tartışma	Genel Değerlendirme	

Değerlendirme

Aktiviteler	Ağırlığı (%)
Final	60,00
Vize	40,00

	P.Ç. 1	P.Ç. 2	P.Ç. 3	P.Ç. 4	P.Ç. 5	P.Ç. 6	P.Ç. 7	P.Ç. 8	P.Ç. 9	P.Ç. 10	P.Ç. 11	P.Ç. 12	P.Ç. 13	P.Ç. 14	P.Ç. 15	P.Ç. 16	P.Ç. 17	P.Ç. 18	P.Ç. 19	P.Ç. 20	P.Ç. 21	P.Ç. 22	P.Ç. 23	P.Ç. 24
Ö.Ç. 1			3	3	3				4	5	3	3				3		3	1			4	2	3
Ö.Ç. 2			3	3	3				5	5	2	3				2		3	2			4	2	3
Ö.Ç. 3			3	3	4				5	5	3	2				2		3	5			5	3	4
Ö.Ç. 4			3	3	4				5	5	3	2				2		4	5			5	3	4
Ö.Ç. 5			3	5	5				5	5	5	4				4		4	5			5	4	5

Tablo :

- P.Ç. 1 :** Türk dilinin ilk yazılı belgelerinden günümüze kadar gelen devreleri kronolojik olarak, eserleriyle birlikte bilir.
- P.Ç. 2 :** Halk edebiyatı ve kültürü ile ilgili konularda gerekli bilgi ve birikime sahip olur.
- P.Ç. 3 :** Alanıyla ilgili problemleri tespit eder.
- P.Ç. 4 :** Tespit edilen problemlerin çözümüne yönelik gerekli verileri toplar.
- P.Ç. 5 :** Elde ettiği verilere göre sonuçları yorumlar.
- P.Ç. 6 :** Eski Türk Edebiyatının Arap harfli manzum ve mensur eserlerini okur, açıklar.
- P.Ç. 7 :** Yeni Türk dili ile ilgili dönemlere ait metinlerde; kelime tahlili, cümle tahlili ve kelime etimolojisi yapar.
- P.Ç. 8 :** Eski Türk dili ile ilgili dönemlere ait metinlerde; kelime tahlili, cümle tahlili ve kelime etimolojisi yapar.
- P.Ç. 9 :** Edebî metin çözümlemeleri yapar.
- P.Ç. 10 :** Yeni Türk Edebiyatının kapsadığı edebî dönem, metin ve edebiyatçıların özelliklerini tam olarak bilir; bu dönemlerde yazılmış yapıtları çözümler; karşılaştırmalı tartışmalar yürütür.
- P.Ç. 11 :** Alanıyla ilgili karşılaştığı problemlerin çözümünde bilgisayar teknolojilerini kullanır.
- P.Ç. 12 :** İlgili alanında veya toplumun diğer kesimleriyle sözlü ve yazılı iletişim olanaklarını kullanarak profesyonel düzeyde eleştirel olarak iletişim kurabilir.
- P.Ç. 13 :** Bir yabancı dil kullanarak alana ait konularda meslektaşlarıyla iletişim kurabilir.
- P.Ç. 14 :** Alanıyla ilgili çalışmalara katılır.
- P.Ç. 15 :** Mesleki gelişmeleri izler ve bu gelişmelere katkı sağlar.
- P.Ç. 16 :** Disiplin içi ve disiplinler arası takım çalışması yapar.
- P.Ç. 17 :** Sahada derleme, gözlem ve anket çalışmaları yapar.
- P.Ç. 18 :** Alanıyla ilgili edindiği kuramsal ve uygulamalı bilgileri; eğitim-öğretim, araştırma ve topluma hizmet alanlarında kullanır, çözümler ve uygular.
- P.Ç. 19 :** Yaşam boyu öğrenmeye ilişkin olumlu tutum geliştirir.
- P.Ç. 20 :** Alanıyla ilgili sosyal, kültürel ve sanatsal etkinliklere katılır ve bu tür etkinlikleri düzenler.
- P.Ç. 21 :** Alanıyla ilgili yaptığı çalışmaları ilgili kişi, kurum ve kuruluşlarla paylaşır.
- P.Ç. 22 :** Beşerî bilimlerin alanında sosyal, kültürel hakların evrenselliğini destekler, sosyal adalet bilinci kazanır, tarihî ve kültürel mirasa sahip çıkar.
- P.Ç. 23 :** Kalite yönetim ve süreçlerine uygun davranır ve katılır.
- P.Ç. 24 :** Bilimsel bilgiyi açık ve yetkin biçimde aktarabilir.
- Ö.Ç. 1 :** Servet-i Fünun topluluğunu doğuran kültürel ve edebî şartları açıklayabilir.
- Ö.Ç. 2 :** Dönem şairlerinin şiirlerini tema, üslup ve estetik bağlamında çözümleyebilir.

- Ö.Ç. 3 :** Servet-i Fünun romanını, dönemin toplumsal ve bireysel sorunlarıyla ilişkilendirerek yorumlayabilir.
- Ö.Ç. 4 :** Servet-i Fünun döneminde şiir, hikâye ve roman türlerinin geçirdiği dönüşümleri açıklayabilir.
- Ö.Ç. 5 :** Ders kapsamında okutulan kaynakları kullanarak akademik düzeyde kısa analizler ve yorumlar yapabilir.